

Fremskridts- rapport 2018

Indhold

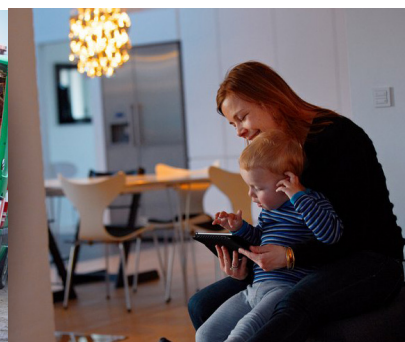
Om SEAS-NVE	3
Støtteerklæring fra den administrerende direktør	4
Menneskerettigheder	7
Arbejdstagerrettigheder	12
Miljø og klima	17
Antikorruption	28
CSR-governance	32
Udvalgte SDG-mål og delmål	33

Om SEAS-NVE

SEAS-NVE er Danmarks største andelsejede energi- og fibernetkoncern med mere end 560.000 andelshavere og kunder. Tilbage i 1912 var virksomhedens grundlæggere drevet af en ambition om "at skabe og sikre lys over land" til glæde og gavn for alle, og her, mere end 100 år senere forfølger vi stadig denne ambition, men nu omfatter den foruden vital infrastruktur for el også gas, fibernet og e-mobilitet. Vi varetager vores kunder og andelshaveres interesser, når vi skaber energi til, at de kan leve livet. Vi ønsker at gøre energi til mere end blot en leverance - at være hinandens bedste forbindelse i den grønne omstilling og bidrage til en brugervenlig digitalisering.

Vores formål som andelsselskab er at skabe værdi til alle vores andelshavere og kunder, og det gør vi, når vi tilbyder lynhurtigt internet og sikrer, at der altid er strøm i kontakten og lys på gaden. Når vi servicerer landets geografisk længste elnet, skaber energirigtige løsninger i hverdagen, og undersøger hvordan vi lagrer energi fra vindmøller i fremtiden. Samtidig bidrager vores høje aktivitetsniveau og mange investeringer til at skabe arbejdspladser i vores region.

SEAS-NVE koncernen er repræsenteret indenfor nedenstående fire forretningsområder, og for hvert område er angivet virksomhedens tilgang til samfundsansvar ud fra et forretningsmæssigt perspektiv. De deraf følgende påvirkninger på koncernens strategiske initiativer i den nye strategi "Energi til livet - 2025", som blev lanceret ved udgangen af 2018, fremgår af de efterfølgende afsnit under henholdsvis menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og klima samt antikorrruption.

Energisalg & -løsninger

Engroshandel og levering af el, naturgas og energirådgivning, gadelys samt drift af et landsdækkende ladenet til elbiler

Samfundsansvar:

Tilbyde integrerede og fremtidssikrede kundeløsninger baseret på energioptimering samt fremme overgangen til lavemissionsbiler mhp reduktion af transportsektorens klimabelastning

Energiproduktion

80% ejerskab af havvindmølleparken Rødsand 2 ved Rødby samt produktionsinteresser via 9,54% ejerskab af Ørsted A/S

Samfundsansvar:

Bidrage til den grønne omstilling gennem energiproduktion fra vedvarende energikilder

Energidistribution

Drift af elnettet på Vest-, Midt-, Syd- og Østsjælland samt Lolland, Falster og øvrige øer i området

Samfundsansvar:

Bæredygtig drift og pålidelig elforsyning mhp et velfungerende samfund samt integrering af den grønne omstillings betydning i forsyningsnettet

Fiberinfrastruktur

Leverandør af digital infrastruktur gennem Fibia

Samfundsansvar:

At spille en væsentlig rolle i udbygningen af Danmarks digitale infrastruktur for at sikre lokal, regional og national udvikling og konkurrencekraft.

I den nye strategi frem mod 2025 spiller samfundsansvar og bæredygtighed en markant rolle. Vores nye mission "Vi skaber energi til at leve livet" betyder, at vi med omtanke for de kommende generationer vil understøtte velfærd og vækst i vores region og samfund gennem leverancer af vital infrastruktur og bæredygtig energi. Vi vil gøre det nemt, behageligt og trygt at "leve livet", både som andelshaver, virksomhed og myndighed. Og vi vil gøre det på en måde, hvor vi ikke forringer fremtidige generationers muligheder.

"Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

- Brundtland Rapporten, 1987

Vores vision er, at "Vi er hinandens bedste forbindelse", og det betyder, at vi har en stærk ambition om at være et samlepunkt og et fyrtårn for vækst og bæredygtig udvikling i vores region, og at vi vil være tæt forbundet med vores andelshavere, kunder og samarbejdspartnere i dette arbejde.

Fire strategiske hjørneflag i den nye strategi 2015 "Energi til livet", der viser vores intention og værdiskabelse

Støtteerklæring fra den administrerende direktør

Vi ser det som vores ansvar som andelsejet energi- og fibernetkoncern at skabe bæredygtig regional vækst og udvikling inden for vores felt samt placere regionen solidt på det digitale Danmarkskort. Det er en naturlig del af vores dna som mere end 100 år gammel andelsejet selskab, hvor værdiskabelse ikke kun er et spørgsmål om profit, men også handler om samfundsansvar. Vi kærer os om samfundet og fremtiden.

De hastigt voksende klimaforandringer, hvis alvor blev understreget af Klima-Rapporten fra FN's Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) fra oktober i år, viser tydeligt, at en af de vigtigste samfundsmæssige opgaver i tiden er omstillingen til vedvarende energi for at reducere CO₂-udledningen. Her spiller SEAS-NVE en afgørende rolle i omstillingen til et grønt og bæredygtigt regionalt og nationalt samfund med en fortsat stabil energiforsyning, digitaliserede løsninger og produkter samt fremme af e-mobilitet.

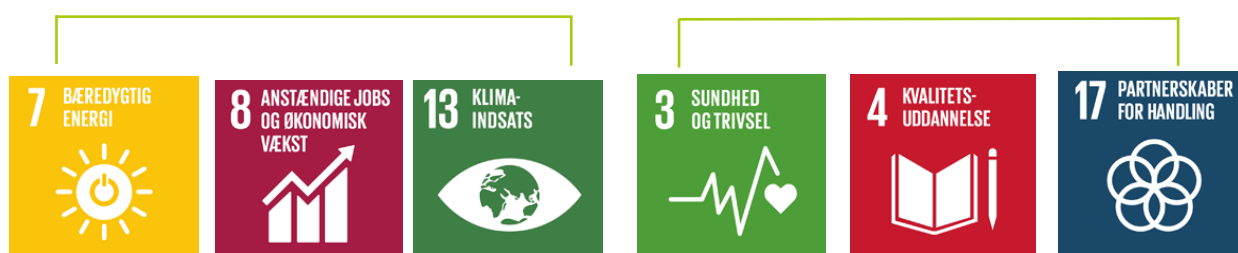
Vi oplever i dag et hidtil ukendt pres på vores fælles ressourcer, og globaliseringen og det stigende befolkningstal på kloden vil kun gøre denne udfordring større. Det kalder på ansvarlighed og innovativ tænkning ud i nye løsninger og samarbejder, uanset hvor vi bor og hvad vi arbejder med. Dette er tydeligt i FN's 17 bæredygtighedsmål (SDG'er), som udtrykker det globale samfunds mest vigtige prioriteter for fremtiden, hvis den skal være bæredygtig og rimelig tryk for alle. Sammen med UN Global Compact's 10 principper for ansvarlig virksomhedsdrift ser vi, at de kalder på accelereret forandring og dybere engagement fra alle dele af samfundet, og de bringer også ændrede forventninger til, hvordan erhvervslivet udøver deres forretning.

SEAS-NVE berører direkte eller indirekte stort set alle 17 verdensmål i vores daglige virke, og vi har derfor valgt at fokusere på seks af dem, hvor vi ser, at vi har den største mulighed for positiv påvirkning igennem vores forretning i forhold til vores fire strategiske hjørneflage, som blev præsenteret tidligere (se også side 33).

Primære fokus ift. strategiske hjørneflage

Sekundære fokus ift. strategiske hjørneflage

I vores daglige virke bestræber vi os hele tiden på at træffe valg, som både er forretningsorienterede og lønsomme, og som samtidig er funderet i bæredygtighed og understøtter den grønne omstilling. Bæredygtig adfærd er inkorporeret i vores mission; "Vi skaber energi til at leve livet", for hvis ikke det er baseret på langsigtet bæredygtighed, så forgår livet omkring os og for os som mennesker på lang sigt. Vi vil være hinandens bedste forbindelse, som balancerer hensynet til etik og retning, til vores andelshavere og kunder, til samfundet og vores fælles jord og de ressourcer, som vi har til rådighed.

Vi er en naturlig, og ofte usynlig, del af vores kunder og andelshaveres hverdag, og sådan skal det fortsat være. Men vi har en stor opgave i at skabe synlig og mærkbar værdi. Derfor investerer vi mange ressourcer i udviklingsprojekter, der sikrer strøm i stikkontakten, bidrager til den grønne omstilling og skaber udvikling i regionen og livskvalitet for vores kunder og andelshavere.

Som det fremgår af ovenstående, vil det største fokus for SEAS-NVE også fremadrettet ligge i at skabe og investere i mere bæredygtige energiformer/vedvarende energi, samtidig med at vi som virksomhed sikrer så lille et miljø- og klima-aftryk som muligt.

Vores indsats for langsigtet ansvarlighed er tæt knyttet til andelstanken og forpligtelsen overfor vores ejere og kunder – her og nu, såvel som for de kommende generationer. At tænke og agere samfundsansvarligt er også dybt forankret i virksomhedens nye vision og mission. Det er dybfølt, og vi mener det alvorligt.

Vores fulde støtte til FN Global Compact

SEAS-NVE tilsluttede sig for seks år siden FN Global Compact, og siden har virksomheden været på en rejse hen imod en mere overordnet, struktureret og forretningsdrevet tilgang til samfundsansvar. Denne rejse fortsatte vi i 2018 med en række konkrete tiltag, som vi præsenterer i vores fremskridtsrapport for året. Fremskridtsrapporten udgør samtidig den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar, jf. årsregnskabslovens §99a.

Med denne rapport opfylder vi vores forpligtelse til Communication in Progress (COP) for 2018, og vi erklærer i SEAS-NVE fortsat vores fulde støtte til FN Global Compact og initiativets arbejde for fokus på at løse sociale og miljømæssige udfordringer internationalt.

God læselyst!

Venlig hilsen

Jesper Hjulmand
Administrerende direktør
SEAS-NVE

SEAS-NVE's medlemskab af Global Compact

Medlem siden: 6. september 2012

Antal medarbejdere: 978

Omsætning: 7.324.971 t. kr.

Resultat før skat: 4.564.332 t. kr.

Sektor: Elektricitet

Sidste rapporteringsdato: 11. april 2018

Rapporteringsperiode: 1. januar 2018 - 31. december 2018

SEAS-NVE's COP er tilgængelig på www.seas-nve.dk/csr på dansk

Menneskerettigheder

FN Global Compact Principper

- 1: Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder.
- 2: Sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Politikker for underrepræsenterede køn i ledelsen

Danmark har som land forpligtet sig til at leve op til en lang række af internationale konventioner, som indeholder menneskerettigheder. Dette er afspejlet i eksisterende nationale love og regler, som understøtter og regulerer det danske samfund, og som SEAS-NVE som dansk energi- og fibernetkoncern opererer indenfor rammerne af. Vi vurderer på den baggrund, at der er en reduceret risiko for, at vi igennem vores forretningsaktiviteter overtræder menneskerettighederne. Vi har derfor primært fokus på den kønsmæssige sammensætning af vores medarbejderstab og ledelse, samt sikring af stabil og sikker energiforsyning til samfundet i netselskabet Cerius' forsyningsområde, og ikke mindst at bekæmpe den digitale ulighed i Danmark igennem tilbud om udrulning af fibernet til Region Sjælland.

Vi værdsætter mangfoldighed og giver lige muligheder for begge køn i ansættelses- og fremmelsesprocesser. Vi tolererer ikke chikane eller diskrimination og har klart meddelt dette til vores medarbejdere og følger op på det igennem vores årlige, udvidede APV-målinger. Vi vil i 2019 supplere vores eksisterende politikker og retningslinjer på området med en politik for rekruttering og den diversitet, som vi ønsker at vores virksomhed skal indeholde.

Kønsmæssig sammensætning

Vi anser en god balance mellem kvinder og mænd i hele organisationen såvel som på ledende poster for en vigtig forudsætning for diversificeret nytænkning og udvikling af vores virksomhed. Det er med til at sikre, at vi udnytter det fulde talentpotentiale hos vores medarbejdere, og at vi får glæde af den kreative dynamik, som skaber bedre og mere balancerede beslutninger og styrket innovationskraft. SEAS-NVE arbejder derfor kontinuerligt med at skabe rammer, blandt andet igennem politikker på området, som kan medvirke til at sikre en ligelig, kønsmæssig fordeling ved ansættelser og karriereudvikling i koncernen. Sammensætningen af medarbejderskaren er for nærværende 61% mænd og 39% kvinder, hvilket også stort set svarer til den kønsmæssige sammensætning af ledelsen jfr. nedenstående.

Ifølge Erhvervsstyrelsens retningslinjer for opgørelse af ligelig kønsfordeling i virksomheder med mere end 15 ledere anses en sådan for at være til stede ved en 40/60 fordeling imellem kønnene. SEAS-NVE-koncernen har en fordeling på 36% kvinder og 64% mænd ved udgangen af 2018 mod 37%/63% i 2017.

Virksomheder med 50 eller flere medarbejdere	SEAS-NVE Holding A/S	SEAS-NVE Strømmen A/S	Fibia P/S	I alt
Antal ledere i alt	61	7	30	98
Heraf kvindelige ledere	38%	29%	33%	36%
Heraf mandlige ledere	62%	71%	67%	64%

Vi vil i 2019 fortsætte arbejdet med at fastholde og udbygge det nuværende positive niveau gennem de etablerede procedurer og politikker i de enkelte selskaber.

Lærlinge, elever og graduates

Vi ser det som en naturlig del af vores samfundsansvar at være med til at uddanne og udvikle lærlinge og elever i vores region. Vi stræber efter at holde virksomheden i konstant udvikling, og det er vores elever og lærlinge med til at sikre, samtidig med at vi også ser det som et middel til at sikre fremtidige, kompetente medarbejdere inden for vores område. I 2018 uddannede vi 11 elever og lærlinge og heraf er 2 efterfølgende blevet fastansat og 2 er for nærværende på vikarkontrakter. Nye pladser er oprettet og SEAS-NVE har ved udgangen af 2018 således i alt 16 lærlinge og elever fordelt rundt omkring i virksomheden.

Den 1. september 2018 startede vores graduate program op med de første 4 nyuddannede akademikere. Programmet er en del af SEAS-NVE's Unge Akademi, og er tænkt som et karriereudviklings- og uddannelsesprogram for nyuddannede kandidater fra forskellige universiteter og læreanstalter. Forløbet er 2-årigt, og de fire graduates skal være tilknyttet hver deres afdeling med eventuelle korte udstationeringer undervejs til andre afdelinger.

Vi vil i 2019 rekruttere yderligere 4 graduates.

Forsyningssikkerhed

I dagens Danmark bliver pålidelig og moderne energiforsyning også betragtet som en naturlig menneskeret. Som forbrugere er vi vant til, at det bare fungerer og er til rådighed, og det er derfor heller ikke nogen tilfældighed at Danmark for tredje år i træk er vurderet til at have det bedste energisystem i verden af FN-organisationen World Energy Council.

Det er en helt naturlig del af vores forretning og afgørende vigtigt for SEAS-NVE at levere en så høj forsyningssikkerhed som muligt til alle vores andelshavere, uanset beliggenheden i vores region. Vi sætter en stolthed i, at der er strøm i stikkontakterne, for vi ved, i hvor høj grad det er en forudsætning for vores moderne samfund. Vi vil være vores kunders bedste forbindelse, og vi tager dette ansvar meget alvorligt. Derfor er forsyningssikkerheden den vigtigste opgave for SEAS-NVE.

I gennem netselskabet Cerius har SEAS-NVE de seneste 10 år investeret flere milliarder kroner i kabellægningen af elnettet med henblik på at styrke leveringssikkerheden, og vi kan tydeligt se gevinsten heraf i forbindelse med ændringerne i vejret, som følge af klimaforandringerne. Hverken kraftige vinde eller stormfloder påvirker vores forsyningsnet på samme måde som tidligere. Kablerne ligger nu i jorden, hvor vinden ikke kan påvirke dem. Udskiftningen til højere placerede elskabe i udsatte områder og det, at Cerius har valgt at etablere vores transformere med større opsamlingskar end påkrævet, gør også, at materiellet som oftest kan modstå de stigende vandmasser. Det større kar forhindrer yderligere, at hvis en lækage skulle opstå, så sker der ikke spild af transformeroilie til jorden, hvilket er med til at beskytte vores grundvand.

I eldistributionsnettet arbejder Cerius hele tiden med at optimere sine processer og måden, ressourcerne bruges på. Succesiv implementering af Asset Management blev sat i gang i 2018 og næste step er at blive ISO 55001 certificeret i efteråret 2019. Formålet med Asset Management er at sikre, at vi får mest mulig værdi ud af vores aktiver, til gavn for såvel forsyningsikkerheden, økonomien som den langsigtede bæredygtighed. Dette sker gennem en systematisk tilgang til anskaffelse, vedligehold og afskaffelse af aktiver, og det omfatter overvejelser om alt fra tværoorganisatorisk formål og strategi for aktiverne, til øget genbrug af reservedele og vurderinger af, hvornår det kan betale sig at levetidsforlænge eller skifte komponenter i elnettet.

I 2018 har vi fortsat indsatsen med at reducere vores nettab, som blandt andet kan skyldes strømtveri. Når nogen forsøger at undgå at betale for den forbrugte strøm ved at tage ulovlige metoder i brug, så betaler alle andre andelshavere for det igennem prisen for strømmen, og det finder vi hverken loyalt eller fair. I 2018 var Cerius i samarbejde med politiet igen medvirkende til opklaring af en række sammenhængende skunkproduktioner. Vi har samlet set indhentet ca. 6,7 mio. kr. over året, og opnået en reduktion i nettabet på 4,1 mio. kWh.

Cerius driver Danmarks længste elnet, og i 2018 har selskabet haft en opetid i forsyningsnettet på 99,97 procent mod 99,99 i 2017, hvilket betyder, at den enkelte netkunde i gennemsnit kun har været uden strøm i 17,6 minutter i løbet af et helt år. Vores målsætning lød på 15 minutter og er således ikke opfyldt. Undersøgelser har vist, at der har været en større mængde af typiske fejl fra graveskader, muffefejl og kabelfejl end sædvanligt, og dette har trukket udetiden i nettet op. De identificerede årsager har givet anledning til skærpet opmærksomhed ved montage, samtidig med en fortsat høj prioritering af udbygning og udskiftning i nettet. Her kan udskiftning af ældre kabler hjælpe med at nedbringe udetiden, og overgang til fjernbetjente stationer kan gøre, at flere kunder kan kobles ind igen få minutter efter en fejl. I 2019 vil vi også arbejde med at optimere bemanningen og mindske responstiden, når fejlene indtræffer.

Vi ved, at en driftssikker og stabil elforsyning er forudsætningen for et velfungerende samfund, og vi vil fortsat bestræbe os på at fastholde og udbygge vores høje leveringssikkerhed fremadrettet. Vores mål for 2019 er igen sat til 15 afbrudsminutter pr. kunde. For os er dette et ambitiøst mål, samtidig med at vi integrerer den grønne omstillings betydning i forsyningsnettet, hvor vi udvikler elnettet til at kunne håndtere de øgede mængder fluktuerende produktion fra vind og sol fra decentrale kilder, der skal transporteres og indgå i forsyningen.

	2018	2017	2016	2015	2014
Gnsn antal afbrudsminutter pr. kunde	17,6	15,2	15,7	18,6	15,4

Fiberinfrastruktur

Hvis ikke der gøres en markant indsats, så udvides den digitale ulighed på tværs af Danmark, hvor mangel på hurtigt internet står i vejen for udvikling og vækst. Sjælland er en af de regioner i Danmark, der ligger lavest, når det gælder dækning med en fremtidssikker digital infrastruktur i form af fibernet. Dækningen med fibernet i Region Sjælland er således på 40 procent mod et landsgennemsnit på 62 procent. Dette betyder, at mere end hver tredje husstand kan have problemer med hurtig og sikker adgang til helt dagligdags ting som at åbne deres e-Boks, kommunikere digitalt med myndigheder og lægen eller arbejde hjemmefra. Små og mellemstore virksomheders administration kan være unødvendig langsommelig, og børn og unge kan have svært ved bruge deres computere og iPads i skolearbejdet. Det skaber affolkning af landområder og mindre interesse fra erhvervslivet i at etablere sig i her.

De seneste 10 år har vi påtaget os et medansvar for digitaliseringen af vores region. SEAS-NVE ser det som en naturlig del af vores samfundsopgave at bidrage til at løse denne opgave. Som andelsselskab har vi med ansvarlighed løftet en tilsvarende opgave i mere end 100 år gennem etablering af elnettet i regionen.

Det ligger os stærkt på sinde at bidrage til digital lighed og den lokale, regionale og nationale udvikling og konkurrencekraft gennem udbygningen af den digitale infrastruktur til gavn for helheden. Det gør vi gennem datterselskabet Fibia P/S, som er Danmarks største fibernetselskab. I direkte forlængelse af vores ekstraordinære investeringer i 2017 på 150 mio. kr. i en fiberpulje, har vi i 2018 besluttet en særdeles massiv kapitaltilførsel på 3,4 mia. kr. til yderligere udrulning af fibernet i det vestlige og sydlige Sjælland, Lolland, Falster og øerne over de næste fem år. Ambitionen er, at alle andelshavere inden udgangen af 2023 tilbydes adgang til 1 gigabit fibernet.

Minister for tele og bredbånd, energi-, forsynings- og klimaminister Lars Christian Lilleholt (V), havde følgende kommentar ifm. med annoncering af vores investeringsstrategi på området:

“Det er regeringens politik, at vi i Danmark skal have de bedst mulige rammer for at tilbyde bredbånd på markedsmæssige vilkår. Derfor er det også glædeligt, at SEAS-NVE med dette initiativ giver borgere og virksomheder i Syd- og Vestsjælland samt på Lolland og Falster mulighed for at koble sig på en digital højhastighedsmotorvej. Det er jo nærmest telepolitisk danmarkshistorie, at SEAS-NVE nu for alvor melder sig ind i kampen om at tilbyde lynhurtigt bredbånd til de dårligst dækkede områder.”

Arbejdstagerrettigheder

FN Global Compact Principper

3: Virksomheden bør opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til forhandling.

4: Støtte udrydelse af alle former for tvangsarbejde.

5: Støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde.

6: Afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Lokalaftaler for funktionærer, og funktionærlignende

Arbejds miljøpolitik

Seniorpolitik

Uddannelsespolitik

Vi anser vores medarbejdere for at være virksomhedens kerne, og deres sikkerhed og trivsel på arbejdet er afgørende for vores forretnings succes. Gennem vores politikker, retningslinjer og kulturbærende aktiviteter søger vi hele tiden at skabe et godt og sikkert arbejdsmiljø som gør, at vores medarbejdere føler sig motiverede, engagerede og produktive.

Vi har et velfungerende Samarbejdsudvalg og engagerede klubber (Håndværkerklubben, Montørklubben, De tekniske Funktionærer og Øvrige-/ledende Funktionærer), som repræsenterer medlemmerne ved de 1 eller 2-årige lokalforhandlinger om løn og overordnede arbejds vilkår. De væsentligste risici for negativ påvirkning indenfor dette politikområde ser vi således ligger indenfor løbende uddannelse og udvikling af faglige såvel som personlige kompetencer samt et sikkert og højt niveau for fysisk og psykisk arbejdsmiljø. Af det efterfølgende fremgår det, hvorledes vi arbejder med at minimere disse risici.

Uddannelse og opkvalificering

Alle vores ledere er rollemodeller, som bidrager til at skabe og forstærke vores unikke virksomhedskultur og det gode arbejdsklima. Alle vores ledere gennemgår Stifinderuddannelsen og Ansvarligt lederskab, der giver mulighed for at udvikle og styrke ledelsesidentiteten via værktøjer, der hjælper dem til at blive den bedste udgave af sig selv som leder. Men ikke kun ledelsen har en vigtig rolle i bidraget til en stærk kultur – det har alle vores medarbejdere også.

I 2018 har prioriteringer i forhold til meget stor travlhed i organisationen medført, at det kun har været Rejsen, som har været afholdt. Kurset "Med hesten som læremester" genoptages i 2019. Der er p.t. ikke truffet beslutning om "Mindfulness" og dets videre forløb.

Vores kulturbærende kurser:

Rejsen

Femdages kursusforløb med fokus på forretningsorienteret selvudvikling. Med udgangspunkt i SEAS-NVE's værdier og ståsted introducerer kurset de stifinderredskaber, som vi arbejder med i SEAS-NVE.

Med hesten som læremester

Tredages kursus, der giver en unik mulighed for at arbejde med personlig udvikling og kommunikation på en anderledes måde – nemlig med heste som læremestre.

Mindfulness

Todages kursus, der introducerer og træner medarbejderne i at være nærværende, fokuserede og i balance. Kurset giver indsigt i stressteorier og konkrete værktøjer til at håndtere en travl hverdag.

	Deltagere på medarbejderkurser				
	2014	2015	2016	2017	2018
Rejsen	66	120	50	99	115
Med hesten som læremester	48	48	24	34	0
Mindfulness	59	48	28	39	0
Samlet deltagerantal	173	216	102	172	115

Opgjort for SEAS-NVE Holding A/S, SEAS-NVE Strømmen A/S og Cerius A/S

Ud over de personligt udviklende kulturkurser er det muligt for alle ledere og medarbejdere at gennemføre generelle, faglige uddannelsesaktiviteter.

Sygefravær

Medarbejdernes engagement viste sig igen i 2018 i et lavt sygefravær, som var på 2,1 procent af årets arbejdsdage for koncernen, svarende til niveauet for sidste år. Niveauet er fortsat lavt sammenlignet med landsgennemsnittet, hvor fraværet i den private sektor ligger på 3 procent.

	2014	2015	2016	2017	2018
Sygefravær, procent af arbejdsdage	1,7	1,7	1,9	2,1	2,1

Opgjort for SEAS-NVE Holding A/S, SEAS-NVE Strømmen A/S og Cerius A/S

Vi kan konstatere en svagt stigende tendens i sygefraværet de senere år. Vi er opmærksomme herpå og er til stadighed undersøgende omkring underliggende årsager.

Arbejds miljø og sikkerhed

Et højt vægtet fokusområde for SEAS-NVE er at skabe, vedligeholde og udvikle forudsætningerne for et sikkert og højt niveau for fysisk og psykisk arbejdsmiljø for alle vores medarbejdere, såvel for dem der arbejder med vores elektriske anlæg under spænding, tungt grej og er ude i al slags vejr, samt for de medarbejdere der primært arbejder i kontormiljøer.

Vi har en velimplementeret politik for arbejdsmiljø og tror på, at uddannelse og træning af medarbejderne samt en effektiv ledelsesindsats, skaber et godt arbejdsmiljø for medarbejderne og derigennem også en positiv indflydelse på SEAS-NVE's resultater.

Vores mål er, og vil altid være, at der ikke forekommer arbejdsulykker og vores arbejdsmiljøorganisation arbejder derfor løbende med at uddanne og træne ledere og medarbejderne så risici minimeres og undgås.

I 2018 havde vi 35 registrerede arbejdsulykker. Det er desværre en vækst i forhold til 2017, hvilket er dybt beklageligt, men også et tegn på at vores fokus på at få afdækket så mange hændelser som muligt er begyndt at slå igennem.

Arbejds miljøorganisationen analyserer i samarbejde med ledelsen alle forekomne arbejdsulykker og disse analyser afdækker at 29 arbejdsulykker ud af de 35 er uden fravær, dvs. uden at have medført væsentlig skade på medarbejderen og var dermed ikke indberetningspligtige til Arbejdstilsynet. Størstedelen af arbejdsulykkerne i 2018 var igen mindre ulykker i forbindelse med færdsel i terræn, - uopmærksomhed ved værktøjsbetjening og arbejdsstillinger.

Der var i 2018 ingen arbejdsulykker ved betjening af el-anlæg der medførte fravær.

Løbende statistik for arbejdsulykker pr. år	2014	2015	2016	2017	2018
Anmeldte arbejdsulykker	22	12	19	23	35*
Antal sygedage – fordelt					
Under 1 dag	14	6	12	17	29
1-3 dage	4	4	4	3	1
4-6 dage	2	1	2	0	4
7-13 dage	0	0	0	0	1
14-20 dage	0	1	0	3	0
21-30 dage	0	0	1	0	0
Over 30 dage	2	0	0	0	0

* heraf 6 anmeldepligtige til Arbejdstilsynet

Vi arbejder løbende på at reducere antallet af arbejdsulykker gennem uddannelse, træning og undersøgelse af såvel indtrufne ulykker, som "tæt-på-hændelser" – et begreb der beskriver en hændelse, hvor en medarbejder kunne være kommet til skade, - men ikke gjorde det.

Med henblik på en forstærkning af denne indsats, blev der i 2018 uddelegeret målsætning til lederkredsen om at afdække flere "tæt-på-hændelser", således blev der beskrevet 30 "tæt-på-hændelser, en stigning i forhold til 2017, men ikke på mål, der for 2018 var fastsat til 50.

Alle vores udekørende medarbejdere, samt medarbejdere, projektledere og tilsynsførende der enten arbejder direkte med, eller udfører arbejde i tilknytning til vores el-anlæg, bliver løbende uddannet i el-sikkerhed ved deltagelse i de årlige obligatoriske sikkerhedsdage. Igen i 2018 har der været afholdt en omfattende række initiativer, herunder formidling af nye (EI) regelsæt udarbejdet af Sikkerhedsstyrelsen. Yderligere initiativer har omfattet:

- Tilpasning og forbedring af kurser der gennemføres på Sikkerhedsdagene
- Kurser i ny bekendtgørelser, BEK nr. 1114 Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af elektriske anlæg
- Kursus i dimensionering af 10/0,4kV anlæg jf. BEK 1114
- Kursus for tilsynsførende på elektriske installationer og anlæg

Et mål for arbejdsmiljøindsatsen i 2018 har været at reducere det samlede antal kemiske stoffer og materialer der anvendes i SEAS-NVE med 10% - målt med udgangspunkt i registreringen primo januar 2018.

Efter et omfattende samarbejde mellem ledelse og de enkelte afdelingers kemiansvarlige er det lykkedes at reducere det samlede antal registreringer med hele 34 % i 2018, så der ved årets udgang er 263 kemiske stoffer i anvendelse.

Et andet mål for arbejdsmiljøindsatsen i 2018 har været at sætte fokus på såvel oplevelse af "krænkende adfærd" (mobning - uønsket seksuel opmærksomhed- trusler om vold og fysisk vold), samt det psykiske arbejdsmiljø i SEAS-NVE. Indsatsen gennemføres i sammenhæng med årlige APV-målinger for alle afdelinger, så det høje niveau for såvel fysisk, som psykisk arbejdsmiljø kan fastholdes og udvikles yderligere.

Vi har kunnet afdække at der i 2018 er har været tale om:

- 16 tilfælde af oplevet mobning, svarende til 2,7% af de adspurgte, samtlige tilfælde er gennemgået af arbejdsmiljøorganisationen og efterbehandlet i samarbejde med ledelsen med det formål at få reduceret mobning.
- 1 tilfælde af uønsket seksuel opmærksomhed, svarende til 0,2 % af de adspurgte, tilfældet her blev indrapporteret af en kollega og ikke af "krænkede", der ikke selv havde samme oplevelse af hændelsen.
- 4 tilfælde af trusler om vold, svarende til 0,7 % af adspurgte, der alle handlede om eksterne (kunder) der i afmagt truede kundekonsulenter, alle tilfældene er håndteret af arbejdsmiljøorganisationen i samarbejde med ledelsen.

Arbejdsmiljøorganisationen og ledelsen vil fremadrettet fortsat have fokus på, at krænkende adfærd ikke på nogen måde er acceptabelt i SEAS-NVE.

Foruden det allerede nævnte vil vi i 2019 etablere en forstærket indsats på arbejdsmiljøområdet som følger:

- En styret kompetenceudvikling af Arbejdsmiljøorganisation inden for områderne
  - Viden om psykisk arbejdsmiljø
  - Viden om ergonomi
  - Viden om Kemi
- En fortsat projektorienteret fokus på afdelingsspecifikt brug af mærkningspligtig kemi
  - Reduktion på 10% af det samlede antal kemiske stoffer der er registreret ved årsskiftet 2018/2019
- Betydningen af den gode, og tilstrækkelige søvn for præstation og arbejdsmiljø
  - Projekt for montører i vagt
  - Projekt for medarbejdere i Netcentret
  - Uddannelse for ledere, samt valgte medarbejderrepræsentanter

Miljø og klima

FN Global Compact Principper

7: Virksomheden bør støtte en forsigtigheds-tilgang til miljømæssige udfordringer.

8: Tage initiativ til at fremme en større miljømæssig ansvarlighed

9: Opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Indkøbspolitik

Kemikaliepolitik

Miljøpolitik

Vi er en af Danmarks største energi- og fibernetkoncerner og vi sælger og leverer strøm til 400.000 elkunder og siden 1. december 2017 også naturgas til 160.000 naturgaskunder. Selvom den grønne omstilling er godt i gang og der bliver produceret masser af vedvarende energi fra vindmøller, vil naturgassen i lang tid fremover være et både godt og nødvendigt supplement i en omstillingsperiode for at sikre stabil elforsyning i Danmark.

Vi er som koncern involveret i en række aktiviteter, der skal sikre, at vi kan hjælpe vores kunder med at nedbringe deres energiforbrug, træffe mere bæredygtige valg samt sikre, at de har mulighed for at købe deres energi fra miljøvenlig energiproduktion. Samtidig gør vi også internt en stor indsats for at nedsætte vores eget energiforbrug og miljøpåvirkning. Vi står ligeledes i spidsen for en række udviklings- og forskningsprojekter, der skal bidrage til, at vi tager ansvarligt del i den grønne omstilling af samfundet.

De væsentligste risici for negativ påvirkning på miljø og klima fra vores forretningsaktiviteter vurderes at ligge i drift og servicering af elnettet. Her kan der bl.a. ske uheld med lækage af olie og gasudslip fra transformestationer. Derudover kan uhensigtsmæssig energiledelse af vores bygninger, samt energitung kørsel fra vores mange køretøjer, give øget udslip af emissioner. Under de følgende afsnit fremgår det, hvorledes vi arbejder med at minimere disse risici.

Miljø

I SEAS-NVE er vi dedikerede til kontinuerligt at finde forbedringer og nye tiltag, som mindsker vores klima- og miljøaftryk i forbindelse med vores drift. Dette sker med afsæt i vores miljøpolitik. Vores fokus er på den direkte påvirkning, som sker primært igennem CO₂-udledning fra bygninger, køretøjer og elværker, forbrug af råvarer og materialer, affaldsgenerering samt vandforbrug og spildevand på vores lokationer.

Vores miljøfunktion har i 2018 arbejdet på at kortlægge disse klima- og miljøpåvirkninger, som skal danne baggrund for målrettet indsats og planlægning af fremtidige tiltag i den nye strategiperiode frem mod 2025. Her vil vi også fortsat foretage rimelige og ansvarlige

energireducerende forbedringer, og der er sat et samlet mål for reduceret CO₂-udledning med 20% senest i 2025 (2017 baseline). I 2019 vil arbejdet med at identificere det mest optimale miljøledelsessystem for virksomheden sættes i gang, med estimeret implementering i 2020.

SEAS-NVE's lokationer, stationer, kabler m.m. :

- Svinninge (kontor, adm.)
- Haslev (kontor, værksteder, lager)
- Pionergården (kursusejendom)
- 125 hovedstationer
- 25 dropsteder
- 10.410 netstationer
- Ca. 12.000 km kabler (sø-, land- og luftkabler)
- 150.246 kabelskabe
- 203 køretøjer

Vi har i 2018 udledt 2.605 ton CO₂ mod 2.668 ton i 2017 i forbindelse med den daglige drift. Halvdelen af CO₂-udledningen stammer fra vores bygninger og stationer, hvor niveauet er stort set uændret fra sidste år. Den resterende del stammer fra vores køretøjer, der forbruger benzin og diesel ifm. drift og vedligeholdelsesopgaver m.m. Her vil vi fortsætte arbejdet med vægtreducering af vores montørbiler samt blive endnu bedre til at planlægge kørselsruter i forbindelse med vedligehold af vores stationer og anlæg. Disse tiltag samt den øgede bevidsthed hos vores medarbejdere omkring økonomisk kørsel har igen i 2018 medført en besparelse på knapt 8% på det gennemsnitlige brændstofforbrug i forhold til 2017 med stort set uændret bilpark.

Vi har igennem de senere år gjort en stor indsats for at fjerne så mange miljøskadelige kemikalier som muligt i vores drift, jfr. vores kemikaliepolitik, og derved også andelen af farligt affald. Spildevandsanalyser fra vores vaskepladser i Haslev har dog vist overskridelse af grænseværdierne for vandløb mht. kobber og zink. Dette er ved at blive undersøgt nærmere, og i den forbindelse vil der blive udtaget nye spildevandsprøver i 2019, og såfremt der stadig er overskridelser, vil der blive taget stilling til vaskepladsernes fortsatte benyttelse.

Vi gør en indsats for at sortere vores affald endnu bedre og bortskaffe mest muligt til genbrug og aflevere mindst muligt til deponi. Som følge af stor udskiftning af transformere i netstationerne er affaldsmængden dog mere end fordoblet til 1.871 ton i 2018. Transformere indeholder store mængder af genanvendeligt kobber og aluminium, og derfor er genindvindingsprocenten for al affald helt oppe på 89% ved årets udgang. Ved udeholdelse af affald fra transformerne har vores iværksatte tiltag gjort, at vi i 2018 opnåede en genanvendelsesprocent på 78% mod 75% i 2017, og vores ambitiøse mål er, at genanvendelsesprocenten for dette segment i 2020 skal være oppe på 85%.

I vores kontormiljøer sorterer vi vores affald, og i vores kantiner er der foruden affaldssortering også gjort meget for at reducere madspild og skabt en øget bevidsthed om at købe mere lokalt producerede frugter og grønt. Det, som måtte blive tilbage, afleveres til DAKA ReFood, og indgår i produktionen af biogas, og bidrager dermed også til den grønne omstilling.

Vi har i 2018 fået foretaget analyse af vores hovedstationer og hvordan de ligger placeret i forhold til bl.a. vandindvindinger og beskyttet natur. Dette har betydning for vedligeholdelse og pasning af arealerne, og dette gav anledning til at justere på pasningen af arealerne for 6 stationers vedkommende for på den måde at bidrage til at værne bedst muligt om miljø

og grundvand de pågældende områder. Der vil i 2019 også blive lavet forsøg med sprøjtefri fjernelse af ukrudt på udvalgte stationer med henblik på erfaringsopsamling og senere opskalering af løsning.

Vores bygninger på lokaliteterne i Svinninge, Haslev og Kalundborg er gennemgået for ansvarlige energiforbedringer over de seneste 3 år, og på den baggrund har vi blandt andet foretaget efterisolering, udskiftning af ventilationsanlæg, skift af vinduer, etablering af solcelleanlæg i Svinninge og jordvarme på vores kursusejendom i Kalundborg, skiftet til LED-belysning, implementeret vandbesparende foranstaltninger og meget andet. Således fremstår vores bygninger i dag i en god, energimæssig stand.

Vi igangsatte i slutningen af 2017 et projekt omkring udskiftning af 230 varmepumper i 117 af vores transformerstationer. Projektet strækker sig over 4-5 år, og når alle pumperne er udskiftede til de mere moderne og miljøvenlige, vil det betyde en årlig besparelse på omkring 230.000 kWt.

Selvom SEAS-NVE gør alt for at undgå miljøskader, vil vores drifts- og anlægsaktiviteter altid indebære en vis risiko. Som ansvarlig virksomhed har vi derfor udarbejdet handlingsplaner, hvis et uheld skulle opstå, således at vi kan udbedre skaderne hurtigst muligt. Vi har også beredskabsplaner og procedurer på plads for større regionale strømafbrydelser, skabt af f.eks. en storm. Her er der etableret et stærkt samarbejde med eksterne relevante parter mhp. udbedring og hurtigst mulig genetablering af normal drift.

SF₆ - gas

Som alle andre elnetselskaber benytter SEAS-NVE's netselskab Cerius A/S den såkaldte SF₆-gas, der er en meget kraftig drivhusgas (1 kg SF₆-gas svarer til 22,8 ton CO₂). Den anvendes som isoleringsmateriale i højspændingsanlæg og har over årene vist sig afgørende for at undgå ulykker med brand, olieudslip m.m., og bidrager dermed væsentligt til at sikre forsyningsikkerheden.

Med henblik på at finde mere klimavenlige, men ligeså isoleringsdygtige alternativer til denne gas har Cerius igangsat et pilotprojekt i form af opbygning af et nyt, miljøvenligt 50 kV koblingsanlæg i Haslev, der bliver et af de første af sin art i verden. Anlægget vil gøre brug af g³-gas (Green Gas for Grid, udviklet af General Electric), som har en drivhuseffekt på under 2 procent af SF₆-gassen. Anlægget forventes monteret i februar 2019 med efterfølgende idriftsætning senere i 2019. Samtidig er der også udbudt et nyt 50 kV anlæg i Næstved, der

også vil blive bygget uden anvendelse af SF₆-gas. Dette byggeri tager ca. 1½ år, med estimeret idriftsætning i 2020.

Hvert anlæg forventes at spare atmosfæren for omkring 1.850 ton CO₂ gennem deres levetid, og de vil i de kommende år nøje blive fulgt med henblik på at høste erfaringer og vurdere, om g³-gassen reelt kan udgøre et brugbart alternativ, når forsyningsikkerhed, minimering af miljørisici og klimapåvirkning skal forenes i driften af koblingsanlæggene.

SF₆ - gassen udledes i dag i atmosfæren primært i forbindelse med udsivning ved påfyldning, lækager og lignende. Derfor er det meget vigtigt at optimere omgangen med gassen. Den 1. juli 2017 blev et nyt EU-regelsæt indført, der kræver certificering ved håndtering af gassen. Dansk Energi har i den forbindelse bedt SEAS-NVE om hjælp til udvikling samt afholdelse af certificeringskurser, der skal sikre ansvarlig og miljørigtig håndtering af gassen indenfor branchen, fordi SEAS-NVE er førende på viden i håndteringen af denne.

Energirådgivning

SEAS-NVE Strømmen rådgiver om energieffektivisering og energiforsyningsstruktur ved at hjælpe vores kunder med at spare på energien, dels ved klimavenlige og energitekniske tiltag dels med etablering af procedurer for en mere effektiv måde af bruge energien på. Rådgivningen dækker private, offentlige og erhvervs-kunder med renovering af ejendomme, tekniske installationer og processer, og er således med til at sikre opstillede energi effektiviseringsmål i henhold til den danske energipolitiske aftale fra 2012 med efterfølgende reguleringer i 2016.

SEAS-NVE Strømmen realiserer energibesparelser i hele Danmark, som opnås dels ved egen rådgivning dels ved tæt samarbejde med håndværkere og professionelle aktører. Det udviklede energibesparelseskoncept omfatter hele processen fra identificering af besparelses-potentialet til gennemførelse af ombygningen af de tekniske anlæg samt den efterfølgende energieffektive drift.

Energirådgivning til erhvervs- og offentlige kunder har i 2018 fortsat haft fokus på at understøtte energieffektivisering og den grønne omstilling primært med tiltag ved:

- Effektivisering af energiforbrug i forhold til tekniske installationer og proces optimeringer
- Omstilling af energistruktur med øget anvendelse af vedvarende energi herunder kombinationsmulighederne inden for decentrale kraftvarmeanlæg og varmepumper.

SEAS-NVE Strømmen leverede i 2018 i alt 52,7 GWh i energieffektiviseringer fra projekter hos private, offentlige og erhvervskunder. Heraf er omkring 23,7 GWh solgt til koncern-eksterne selskaber, mens 29 GWh er solgt til koncernens netselskab Cerius

	2014	2015	2016	2017	2018
Energibesparelser i kWh	118.123.000	334.000.000	167.000.000	59.820.000	52.665.000
Svarende til antal årsforbrug i helårshuse	29.530.	79.000	39.600	12.800	11.200

I 2019 er der foruden fortsættelse af ovenfor nævnte aktiviteter øget fokus på gennemførelse af energimærker og lovpligtige energisyn og realisering af de energisparerpotentia-ler, som både Energimærkerne og Energisynene identificerer. Det er politisk besluttet, at Energispareordningen i sin nuværende form afsluttes og lukkes med udgangen af 2020. For at kunne opnå energisparetilskud skal igangværende projekter være afsluttet seneste med udgangen af 2020.

GlobalEnergi og Klimafonden

GlobalEnergi er SEAS-NVE's bæredygtige energiprodukt, som er udviklet i tæt samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Når vores kunder vælger dette produkt, bidrager de igennem deres elforbrug til investeringen i nye vedvarende energikilder. I praksis sker dette ved en merpris, en donation på 12 øre per kWh, som går ubeskåret til den uafhængige fond, Klimafonden.

På baggrund af elkunders donationer kunne Klimafonden tilbage i 2015 investere i fondens første vindmølle, som står ved Store Røttinge ved Tappernøje. Den 150 meter høje vindmølle vil i dens levetid producere, hvad der vil svare til at udligne cirka 50.000 gennemsnitlige husstandes årsforbrug.

Siden lanceringen har GlobalEnergi ligget øverst på listen over klimavenlige elprodukter, som Økologisk Råd har udarbejdet og gjort tilgængelig på hjemmesiden www.grøntelvalg.dk. Cirka 10.000 kunder har valgt GlobalEnergi som deres elprodukt ved udgangen af 2018, og SEAS-NVE køber naturligvis også sin egen strøm her.

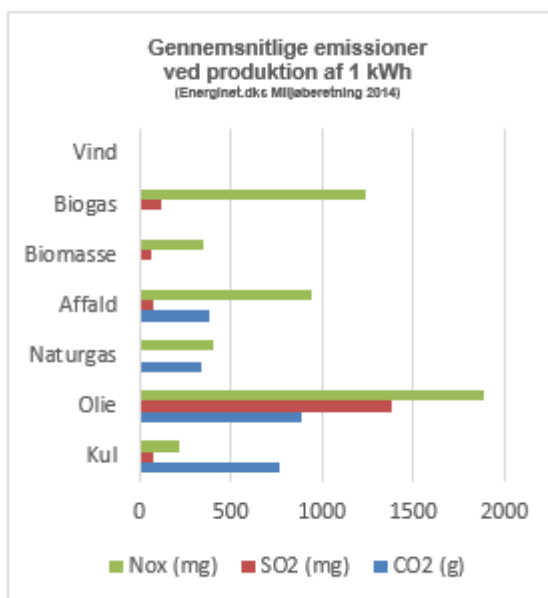
Vindenergi

Vores havvindmøllepark Rødsand 2 ved Rødby har igen i år snurret flittigt, når vinden har blæst. De 90 møller producerede således i alt 736 gigawattimer bæredygtig strøm i 2018, hvilket svarer til standardforbruget af el i over 177.000 husstande.

Det er regeringens mål, at vedvarende energi skal udgøre 50% af det danske energiforbrug. Vi ser vores investering som et led i at være med til at løfte denne opgave samt at skabe værdi til regionen og vores ejere.

I 2018 dækkede vindkraften 40,8 procent af elforbruget i Danmark, på trods af den vindstille sommerperiode. Dette er ikke desto mindre det tredjebedste vindår nogensinde for vindmølleproduktionen. Med en rådighedsprocent på hele 98,7 % var Rødsand 2 vindmølleparken med til at bidrage til den bæredygtige strøm. Dette har betydende indflydelse på reduktion af elproduktionens miljøbelastning og drivhuseffekten, samtidig med at samfundet sparer omkostninger til import af kul og andre brændsler.

I de kommende år har vi som led i vores nye strategi som mål at øge SEAS-NVE's vedvarende energiproduktion markant med yderligere 0,5 mia. kWh/år inden udgangen af 2025.

	Realiseret 2014	Realiseret 2015	Realiseret 2016	Realiseret 2017	Realiseret 2018
Producerede GWh vind-energi	820	860	716	833	736
Svarende til årsforbrug i enfamilies-huse, antal	197.000	207.000	172.500	200.800	177.000

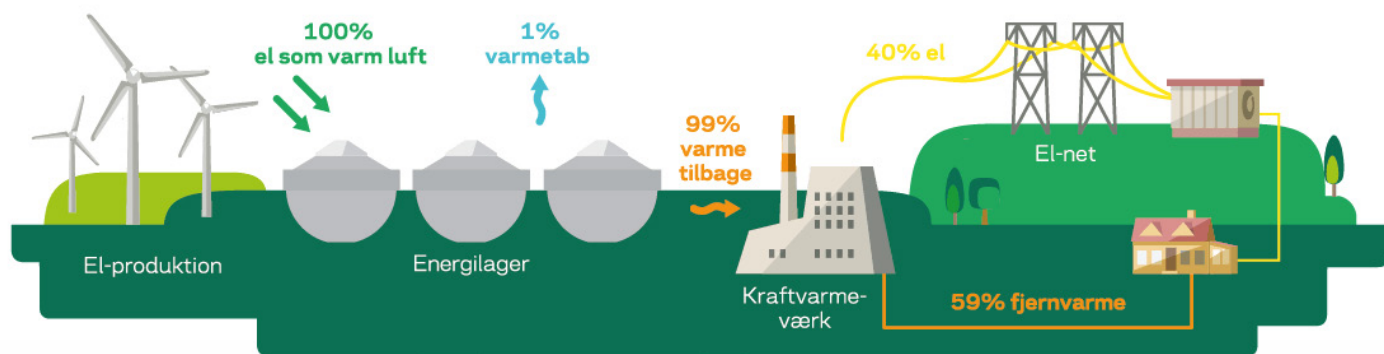
Udviklingsprojekter

Sammen med det øvrige samfund ønsker vi at tage medansvar for udviklingen af de teknologier, der skal være med til at bære den grønne omstilling. Vores fokusområder er i den forbindelse energiledelse, energiforbrug og e-mobilitet. I 2018 fortsatte vi således vores langsigtede arbejde med at integrere fremtidens teknologier i andelshavernes hverdag via en række forskellige projekter, hvoraf vi vil rapportere på et udvalg nedenfor.

Energilagring

Med støtte fra EUDP igangsatte SEAS-NVE i 2016 et projekt med DTU Energi, Aarhus Universitet Geoscience, Dansk Energi, Energinet.dk og Rockwool om, over de følgende to år at komme med en banebrydende løsning på udfordringen om at kunne lagre vedvarende energi. Dette skal ske ved at udvikle et højtemperatur termisk lager, hvor energi skal lagres i sten, der varmes op til 600 grader med luft fra en elektrisk varmeblæser. Dette vil kunne løse

udfordringen med at kunne gemme store mængder energi på en billig og miljøvenlig måde. I praksis vil det betyde, at vi vil kunne opbevare især vindenergien fra de blæsende dage til de mere vindfattede dage.

Flere udformninger af lageret skal aftestes i projektforsløbet, og senest er der bygget en model, som kan indeholde over 3 m³ sten, svarende til godt 1 MWh. Det er stadig små mængder i forhold til det behov, som lageret skal dække i fremtiden. Men projektet er nu gået fra teori til praksis, og danner grobund for at afprøve lageret i endnu større skala. Målet er lagre på størrelse med IKEA varehuse med 200.000 m³ sten. Hvert lager vil have en lagerkapacitet svarende til 500.000 elbiler, eller strøm nok til at drive hele Danmarks elforbrug i 6-8 timer. Strategisk placeret over hele Danmark vil 10 af disse fuldskala lagre kunne dække det fulde behov i landet for strøm i 2 dage. De vil derfor kunne være en vigtig brik i den fremtidige grønne omstilling, hvor der vil være meget fluktuerende elproduktion.

Projektet er ikke alene et teknologiprojekt. Det skal samtidig også afdække udfordringer og forudsætninger for at indsætte et energilager med en stor kapacitet ind i et eksisterende elnet, en eksisterende markedsmodel og et eksisterende afgiftssystem og derved være med til at bane vejen for energilagring i bred forstand.

Watts

Watts er en digital energiassistent, som har til formål at hjælpe privatpersoner med at kunne holde øje med deres energiforbrug og på den baggrund have mulighed for at træffe mere bæredygtige valg.

Appen kigger på den enkelte kundes forbrugshistorik og sammenligner med data for tilsvarende type bruger/husstand, vejrudsigter, forbrugstendenser m.m. med det formål at give en nem og hurtig indikator for det forventede elforbrug, og dermed også give kunden muligheden for at foretage korrigerende handlinger i form af proaktivt at ændre på forbrugsmønstret i en mere energivenlig retning.

Efter 2 år på markedet har Watts ved udgangen af 2018 70.000 brugere, og der er foretaget 95.000 downloads. Appen vil i 2019 blive videreudviklet, således at det også er muligt at følge andre forsyningsarter end el.

Vi hjælper forbrugerne til at gøre en forskel i hverdagen

Bæredygtighed og den grønne omstilling kan ikke løses af energiselskaberne alene. Det er en væsentlig samfundsopgave, som involverer os alle og på mange forskellige måder.

Vores hjemmeside Grønforskel.dk har til formål at klæde danskerne bedre på til den grønne omstilling. Det sker med artikler, der guider og gør os klogere på verdens klimaudfordringer – vores generations hidtil største udfordring. Grønforskel.dk sætter fokus på de ting, vi kan gøre sammen. Lige fra at købe lokalt til at bygge bæredygtigt. På seas-nve.dk har vi universet "Spar Energi", der giver forbrugerne gode ideer og konkrete værktøjer til at komme videre med energibesparelser i deres bolig.

Vi ser begge ovenstående tiltag som naturlige supplementer til vores magasin Energi & Bolig, som med sit oplag på 300.000 magasiner per udgave, også er en af vores vigtige kanaler, når der skal kommunikeres om energi og bæredygtigt forbrug til vores andelshavere og kunder.

Donationer

Med vores donationsprogram ønsker vi at styrke fællesskabet og udviklingen i vores region via støtte til initiativer, der er i overensstemmelse med vores værdier og ståsted som andels-ejet virksomhed. Siden 2013 har mere end 110 gode regionale fællesskaber og foreninger således modtaget støtte til at drive indsatsen videre med en donation fra SEAS-NVE.

På baggrund af ansøgninger fra regionens borgere uddeler vi to gange om året 10 x 10.000 kr. til godgørende formål i vores forsyningsområde, suppleret med en årlig ildsjælepris på 25.000 kr., hvor regionens borgere har kunnet indstille egne kandidater til at modtage en ekstraordinær donation, den såkaldte "Ildsjælepris".

Foruden ovenstående har vi i 2018 også støttet Danmarks Indsamlingen, "Børn uden hjem", med 100.000 kr.

I 2018 uddelte vi således donationer til:

- Ejby Skolebestyrelse
- Stop spild lokalt Ringsted
- Maribo fodboldklub
- Bjæverskov og Omegns Medborgerhus
- Folkemøde Møn
- Nykøbing Gymnastik Forening
- Forest Wizards, Haslev
- KFUM-Spejderne i Tuse Bjerg
- Tømmerup gymnastik- og ungdomsforening
- Team Tvilling Lolland
- VeteranCafe Køge
- Brandkadetter Lolland-Falster Brandvæsen
- Holbæk eSport
- MÆTVÆRK Sorø
- Vig Familieby
- Solrød Gymnastikforening
- De grønne pigespejdere, Præstø
- Roskilde voltige klub
- Landsbyforening Tybjerg og omegn
- Løve-Ørslev 4-Hønsehusprojekt
- Rasmus Agger Bendtsen, Ejby ved Lille Skensved (Årets Ildsjælepris, se billede nedenfor)
- Danmarks Indsamlingen 2018

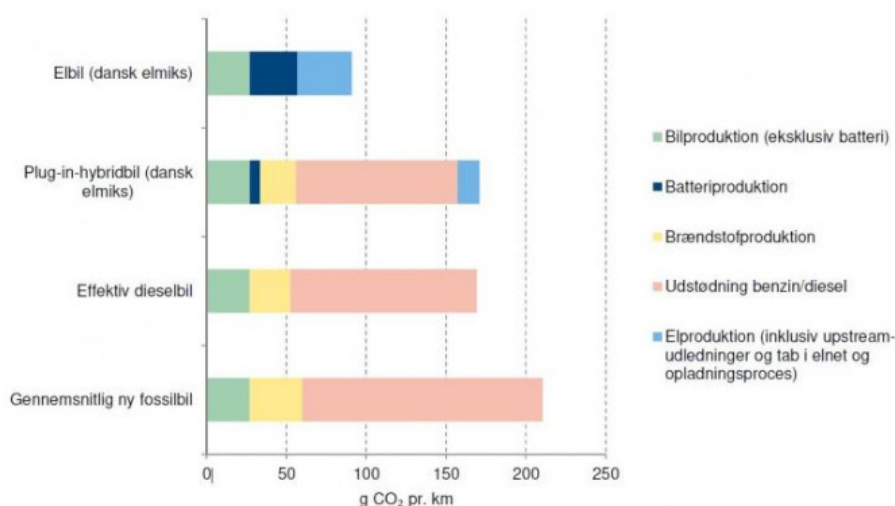

CLEVER

Med udgangen af 2017 valgte vi at forøge vores engagement indenfor fremme af e-mobilitet ved at investere yderligere i Nordens førende elbiloperatør CLEVER. Vores ejerandel steg således fra 42,35 procent til 94,9 procent.

Som andelsejet energikoncern har vi i mere end 100 år arbejdet med at etablere og levere sikker og stabil elforsyning til danskerne, og som en naturlig forlængelse heraf ønsker vi også at udvikle og levere strøm og miljøvenlige og attraktive ladeløsninger til danskernes elbiler.

En af de vigtigste samfundsmæssige opgaver i tiden er omstillingen til vedvarende energi, og dette gælder også indenfor transportsektoren både nationalt og globalt. Den igangværende transformation af transportsektoren fra at være primært funderet i brugen af fossile brændstoffer til at overgå til mere og mere at være drevet af den stadigt grønnere strøm er et vigtigt og nødvendigt bidrag til opbremsning af CO₂-udledningen over hele verden. Dette fordrer ikke alene udvikling af elbiler med længere rækkevidde fra de store bilproducenter, men også at infrastrukturen for opladning og ladestandere er på plads, og her spiller CLEVER en markant rolle. Behovet for acceleration i denne udvikling blev understreget i den danske regeringens nye klimaudspil i oktober, hvoraf det fremgår, at fra 2030 skal al salg af biler, der kører på benzin og diesel stoppes.

Klimarådets beregninger af CO₂-udslippet per km set over hele bilens livscyklus. (Illustration: Klimarådet)

<https://ing.dk/artikel/klimaraadet-giv-danskerne-tilskud-100000-nye-elbiler-214668>

CLEVER vil gøre det let at køre elbil og arbejder med innovative opladningsløsninger til elbiler, hvor menneskets og kundens mobilitet sættes i centrum og i stor omtanke for miljøet. Dette kommer stærkt til udtryk i opførelsen af nye ultra-fast charging stationer, som opføres i joint venture med E.ON. I et EU-støttet projekt skal de to selskaber således opføre 180 superlade-stationer, hver på mere end 600 m², rundt omkring i Europa. De 48 heraf bliver placeret i Norden, og disse vil være arkitekttegnede stationer med overdækning og fokus på at give en meningsfuld pause i naturlige og behagelige omgivelser. Otte stationer anlægges i Danmark i løbet af 2018 og 2019, og den første vil åbne i Fredericia i 2019.

Clever vandt Infrastrukturprisen "Building Awards 2018" for den kommende ladestation i Fredericia (se efterfølgende billede). Prisen gives til "en virksomhed som på en særlig måde har formået at understøtte mobiliteten og fremkommeligheden i Danmark til gavn for den enkelte og den fælles samfundsøkonomi."

Fakta:

- Stationen i Fredericia er en del af den første bølge af udrulningen, der dækker ca. 180 steder i Sverige, Danmark, Tyskland, England, Italien, Frankrig og Norge.
- CLEVER og E.ON SE har modtaget finansiering fra EU's CEF program på 10 millioner euro fra 2017-2020.
- Stationerne vil tilbyde 150 kW opladning, med opgraderingsmulighed til 350kW
- De første stationer er under opførelse i både Tyskland og Danmark.
- Stationerne vil i første omgang muliggøre opladning af et batteri med en rækkevidde på 400 km i løbet af kun 20-30 minutter, og ladetiden vil med tiden blive mindre i takt med, at ladekapaciteten øges og nye teknologier udvikles. Opladningstiden afhænger af den specifikke bil.

Antikorruption

FN Global Compact Principper

10: Virksomheden bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Anbefalinger til god selskabsledelse i forsyningskoncerner

Gavepolitik

Supplier Code of Conduct

Informationssikkerhedspolitik

IT sikkerhedspolitik

Whistleblowerordning i relation til hvidvask

Vi er dedikerede til at udøve vores forretning med integritet og på en etisk og ansvarlig måde. Vores politikker og retningslinjer på området skitserer aspekterne af vores arbejde og de acceptable handlinger i relation til antikorruption og bestikkelse fra enhver i vores organisation, leverandører og øvrige tredje parter, som vi måtte have kontakt med.

Der vil indenfor alle brancher og erhverv altid være risiko for, at korruption kan finde sted, f.eks. i form af bestikkelse, returkommission, bedrageri, afpresning og nepotisme. Af Transparency Internationals seneste korruptionsindeks fremgår det, at Danmark ligger nr. 2 over verdens mindst korrupte lande, så der er ikke en stærk tradition for uetisk adfærd her i landet på samme niveau som andre steder i verden.

Ikke desto mindre er korruption i enhver form samfundsskadelig og hindrer en bæredygtig udvikling af det frie marked gennem konkurrenceforvridning m.m. Indenfor energibranchen ses også en markant voksende og væsentlig risiko for cyberkriminalitet, som kan have en voldsom påvirkning på samfundet, såfremt energiforsyningen afbrydes eller på anden måde forstyrres via afpresning af energiselskaberne eller lignende.

Ovenstående risici søger vi at reducere igennem en række indsatser indenfor de relevante områder. Dette er nærmere beskrevet nedenfor.

Branchens anbefalinger til god selskabsledelse

I 2018 har SEAS-NVE arbejdet med anbefalinger til god selskabsledelse i forbrugerejede forsyningskoncerner, som Dansk Energis EjerForbrugerforum fremkom med i november 2017. Anbefalingerne er et sæt fælles standarder og spilleregler, som har fokus på fire indsatsområder; Styrkelse af det aktive ejerskab, strategisk værdiskabelse, transparens og kompetencer i den øverste ledelse og fungerer efter det såkaldte "følg eller forklar princip". Vi henviser til SEAS-NVE's årsrapport for 2018 for en statusrapportering på de enkelte anbefalinger.

Fundamentalt er det et grundvilkår i konkurrencelovgivningen, at virksomheder skal foretage deres forretningsmæssige beslutninger på basis af en individuel vurdering og ikke efter aftale med en eller flere konkurrenter. For SEAS-NVE betyder det, at vi i dagligdagen træffer vores beslutninger om eksekvering af strategier m.m. på basis af vores egne undersøgelser og beslutningsgrundlag og i overensstemmelse med forretningsmæssige hensyn.

Forretningsetik handler om værdier og integritet, om at overholde gældende krav og at minimere risici i udøvelsen af vores forretning. Alle medarbejdere i SEAS-NVE's 100% ejede selskaber deltager i et kursusforløb, hvor virksomhedens værdier og overordnede politikker og rammer gennemgås. Dette danner basis for en stærk, værdibaseret virksomhedskultur som kanaliseres ud i alle relationer til vores kunder, samarbejdspartnere og hinanden. Vores vision driver dette; "Vi vil være hinandens bedste forbindelse", og vores værdier til at understøtte dette er Balance, Loyalitet, Ærlighed og Kampgejst, i daglig tale forkortet til BLÆK.

Arbejdet med værdierne er en kontinuerlig proces og følges op i vores årlige MUS-programmer og udvidede APV-målinger for at sikre, at de løbende får fokus i hele organisationen.

Gaver, oplevelser og "vennetjenester"

I SEAS-NVE er vores vigtigste opgave at skabe værdi for vores andelshavere og vores kunder. Det er også i den ånd vi forholder os til tilbud om gaver, ydelser, rejser, fordele eller "vennetjenester", som en leverandør eller samarbejdspartner måtte tilbyde.

Vores gavepolitik sørger for, at alle medarbejdere kender virksomhedens etiske regler omkring gavegivning eller håndtering af tilbud om gaver, ydelser, rejser, fordele eller "vennetjenester", som man som medarbejder kunne blive mødt med. Dette giver tryghed og sikkerhed for alle medarbejdere i relation til leverandører og samarbejdspartnere. Nøgleordene for os er, at der ikke må ligge en skjult forventning om en modydelse bagved. Det samme gælder, når vi modtager gaver udefra, at dette ikke må kunne anfægtes.

Politikken er funderet på tillid og baserer sig på, at enhver medarbejder kontakter nærmeste overordnede hvis man bliver mødt med tilbud om gaver, ydelser, oplevelser m.m. over en værdi af 250 kr. og videre håndtering aftales derfra. Manglende overholdelse af ovennævnte retningslinjer kan have ansættelsesmæssige konsekvenser.

Supplier Code of Conduct

Indkøb til SEAS-NVE skal foretages i henhold til gældende love og regulativer, nationale såvel som internationale og indenfor rammerne af vores indkøbspolitik. SEAS-NVE forventer således, at virksomhedens leverandører og disses eventuelle underleverandører lever op til gældende love og internationale konventioner omkring social ansvarlighed, miljø og arbejdsmiljø samt antikorrupition, hvilket på forlangende skal kunne dokumenteres.

I mange år har vores leverandørkontrakter indeholdt et kort afsnit om krav til vores leverandører om understøttelse af Global Compact's 10 principper for samfundsansvar. I 2018 besluttede vi at lave en selvstændig Supplier Code of Conduct, som uddyber vores forventninger og krav, samt indeholder retningslinier for håndtering af eventuelle identificerede afvigelser fra kodekset. Målet er at skabe større tydelighed og basis for samarbejde mellem SEAS-NVE og leverandørerne for at understrege og løbende forbedre håndteringen af negative indvirkninger på principperne for bæredygtig udvikling. Det nye kodeks vil blive implementeret af indkøbsfunktionen i 2019 i takt med genforhandling af eksisterende kontrakter eller etablering af nye samarbejder.

I 2019 vil vi arbejde med implementering af en ny indkøbsstrategi og i den forbindelse vil de nuværende forretningsgange og processer blive revurderet og justeringer foretaget for at fremme ansvarlig leverandørstyring, og hvorledes der laves opfølgning herpå.

IT-sikkerhed

Danske myndigheder og virksomheder er truet af en omfattende og voksende spionage via internettet. Cyberkriminelle og politisk motiverede såkaldte hacktivist er udgør en trussel mod danske interesser, og hastigheden i den teknologiske udvikling gør, at truslen er i konstant forandring.

Den danske regering præsenterede i maj 2018 en ny national strategi for cyber- og informationssikkerhed, og et fokusområde heri er de myndigheder og virksomheder med digital infrastruktur, der er væsentlige for samfundskritiske funktioner, hvilket omfatter forsyningsindustrien, og særligt strømforsyningen, som anses for værende mere udsat end f.eks. vandforsyningen. Alvoren af dette blev understreget af Forsvarsministeriets vurdering i september 2018, at cybertruslen mod energisektoren er stigende.

Som så mange andre virksomheder har SEAS-NVE igennem de senere år oplevet markante stigninger i internettets kriminelles forsøg på hacking, phishing m.m. af virksomhedens data og systemer. For virksomhedens drift og forsyningssikkerhed er det afgørende vigtigt, at vi har en meget høj IT-sikkerhed og derigennem beskytter vores systemer og informationer. Foruden sikring af klare processer for cyberberedskab har vi over de senere år gennem it-sikkerhedskampanjer, workshops m.m. søgt at uddanne og orientere vores medarbejdere om, hvordan vi hver især sikrer os bedst muligt mod hackerangreb og it-svindel i det daglige virke.

Vi oplever, at der er en meget stor opmærksomhed på udfordringen og stor ansvarlighed hos vores medarbejdere i hele virksomheden omkring dette. Vi er bevidste om, at truslen kun bliver større fremadrettet, og at det er et område med behov for konstant fokus, opdatering og udvikling. Vi skal beskytte vores data og systemer og sikre, at de digitale løsninger i energisektoren, vores velfærdssamfund er afhængigt af, er beskyttet mod ødelæggende angreb udefra.

Vores interne processer og oplysningskampagner har igen i år vist sig at være meget effektive, når de bliver sat på prøve.

Whistleblower og hvidvask

Igennem vores finansieringsselskab SEAS-NVE Finans yder vi vores kunder lån til etablering af udelysanlæg, gasinstallationer m.m.

Selskabets aktiviteter er omfattet af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme ("Hvidvaskloven"). I den forbindelse er der oprettet en whistleblowerordning, som kan benyttes af alle ansatte i SEAS-NVE Finans A/S, selskabets bestyrelsesmedlemmer samt medarbejdere i SEAS-NVE Holding A/S og dets datterselskaber, som er beskæftiget med opgaver på vegne af SEAS-NVE Finans. Alle henvendelser behandles af ekstern advokat i samarbejde med vores juridiske afdeling.

Der har ikke været konstateret nogen henvendelser til ordningen i 2018.

CSR Governance

Koncernledelsen i SEAS-NVE er øverste ansvarlig for CSR-arbejdet, herunder at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til det daglige arbejde med at opnå målsætninger og implementere handlingsplaner og initiativer.

Vi har i 2018 udarbejdet en CSR-politik, som er gældende for hele SEAS-NVE-koncernens 100% ejede selskaber og alle dets medarbejdere, og den udgør den overordnede ramme for arbejdet med CSR i SEAS-NVE.

Det daglige CSR-arbejde varetages af en CSR-organisation med følgende overordnede ansvars-områder:

- Vedligeholdelse og implementering af CSR-politik og -strategi i samarbejde med den øvrige forretning og CSR-Board
- Drive arbejdet med CSR-Board
- Tage initiativ til nye CSR-relaterede aktiviteter, retningslinier og politikker
- Deltage i projekter m.m. med relevans for CSR
- Udarbejde CSR-rapportering
- Rådgive organisationen vedrørende CSR-forhold

CSR vil i 2019 blive forankret i et CSR-Board, bestående af udvalgte direktører, CSR-chefen og relevante nøglemedarbejdere i relation til CSR's implementering, udvikling og efterlevelse i organisationen.

Risikostyring

Som en naturlig følge af vores forretningsdrevne tilgang til CSR er risikostyring i forbindelse med vores arbejde med samfundsansvar integreret i vores generelle vurdering og håndtering af risici for koncernen. For rapportering om risikostyring ud over, hvad der allerede er nævnt i nærværende rapport, henvises til årsrapporten 2018 for SEAS-NVE-koncernen.

SEAS-NVE og udvalgte SDG'ere med tilhørende delmål, der fokuseres på.

3 SUNDHED OG TRIVSEL

3.4. Inden 2030 skal vi reducere andelen af for tidlige dødsfald på grund af ikke-smittsomme sygdomme med en trediedel, via forebyggelse og behandling. Vi skal også fremme mental sundhed og velvære.

3.5. Vi skal styrke forebyggelsen og behandlingen af stofmisbrug, herunder narkotiske stoffer og skadelig brug af alkohol.

3.8 Vi skal opnå universel sundhedsdækning, herunder finansiel risikobeskyttelse og adgang til grundlæggende kvalitetssundhedsydelser. Alle mennesker skal også have adgang til sikker og effektiv kvalitetsmedicin og vaccine, til en overkommelig pris.

4 KVALITETS- UDDANNELSE

4.4. Inden 2030 skal vi i betydelig grad forøge antallet af unge og voksne, der har relevante kvalifikationer på arbejdsmarkedet. Heriblandt de tekniske og håndværksmæssige evner, der gør det muligt at starte egne virksomheder og skabe anstændige arbejdspladser.

4.5. I 2030 skal der ikke længere være uligheder mellem kønnenes uddannelse. Vi skal også sikre lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsfaglig træning for udsatte grupper, herunder personer med handicap, oprindelige folk og børn i sårbare situationer.

4.7 Inden 2030 skal vi sikre, at alle elever og studerende opnår den viden og de evner, de behøver for at støtte op om bæredygtig udvikling. Det inkluderer blandt andet uddannelse i bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, lighed mellem kønnene, promovering af en fredelig og ikke-voldelig kultur, verdensborgerskab samt påskønnelse af kulturel diversitet og kulturens bidrag til bæredygtig udvikling.

4.a Vi skal bygge og opgradere uddannelsesfaciliteter med opmærksomhed på både piger og drenge behov, og også med fokus på de handicappede. Alle skal have sikre, ikke-voldelige, inklusive og effektive læringsmiljøer.

7 BÆREDYGTIG ENERGI

7.1 Inden 2030 skal alle mennesker have adgang til pålidelig og moderne energiforsyning, der er til at betale.

7.2 Der skal være betydeligt mere bæredygtig energi i den globale energiforsyning inden 2030.

7.a Vi skal blive bedre til at samarbejde og give adgang til forskning i ren energi inden 2030, blandt andet inden for vedvarende energi, energieffektivitet og renere og mere avanceret brug af fossile brændsler. Desuden skal vi fremme investeringer i infrastruktur og ren energiteknologi

8.2 Vi skal opnå større økonomisk produktivitet gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation.

8.5 Inden 2030 skal vi opnå, at alle mænd og kvinder har et produktivt og anstændigt job, hvor de får lige løn for lige arbejde.

8.6 Inden 2020 skal vi i betydelig grad nedbringe andelen af unge, der hverken er i gang med arbejde, uddannelse eller træning.

13.2 Vi skal integrere tiltag mod klimaforandringer i de nationale politiske beslutninger, strategier og planlægning.

13.3 Vi skal øge den generelle viden og opmærksomhed på mulighederne for både at bremse den globale opvarmning og tilpasse os klimaforandringerne. Det skal ske på både individuelt og institutionelt niveau. Samtidig skal vi øge vores kapacitet til allerede tidligt at forudsige og formindske skaderne.

17.16 Vi skal forbedre det globale partnerskab for bæredygtig udvikling, suppleret af partnerskaber med mange interessenter. Partnerskaberne skal mobilisere og dele viden, ekspertise, teknologi og finansielle ressourcer for at støtte bæredygtig udvikling i alle lande, især i de mindst udviklede lande.

17.17 Vi skal fremme og opfordre til partnerskaber på tværs af den offentlige sektor, det private erhvervsliv og civilsamfundet. Dette skal ske ved at bygge videre på vores erfaringer med partnerskaber og deres ressourcestrategier.

17.19 Inden 2030 skal vi bygge videre på de eksisterende initiativer for at udvikle målepunkter, der viser fremskridtet i bæredygtig udvikling på flere måder end bruttonationalproduktet, og vi skal støtte udviklingslandene i at blive bedre til at indsamle statistik om egen udvikling.